

Akwụkwọ Daniel - Nọmba Otu Nari na Iri Asaa na Ise

Kraịst nke E nyere Ebube: Mmekọrịta Amụma dị na Daniel na Mkpughe

Jeff Pippenger

2024-04-05

Ọhụ nke Kraịst dị na Daniel isi nke iri bụ otu ọhụ ahụ Jón huru n' Akwụkwọ Mkpughe. Ọ bụ ọhụ “marah,” nke bụ nkwpụta nke nwanyị nke ọhụ “mareh” banyere ọdịdị mpụta nke Kraịst. “Mareh” bụ ọhụ nke afọ puku abụọ na nari atọ, ma isi ihe ọ putara bụ “ọdịdị mpụta.” “Ọdịdị mpụta” nke Kraịst Jón na Daniel huru bụcha ọhụ nke Kraịst e nyere otuto.

N'ubochi nke iri abụọ na anọ nke onwa mbụ, mgbe m nọ n'akụkụ nnukwu osimiri ahụ, nke a na-akpọ Haiyekel; m weliri anya m elu, lee, ma hụ, ma le, otu nwoke yi uwe ọcha lino, onye e ji ezi ọlaedo nke Ufaz kee úkwù ya. Ahụ ya dịkwa ka nkume beril, ihu ya dị ka ọdịdị nke àmùmà, anya ya dị ka oriona oku, ogwe aka ya na ukwụ ya dị ka agba ọla a piri api, olu okwu ya dịkwa ka olu nke igwè mmadu. Daniel 10:4–6.

A sughariri okwu ahụ bụ “mareh” nke putara “ọdịdị” dika “ọdịdị àmùmà,” n'amaokwu ahụ. A na-eji okwu a ugboro anọ n'isi nke iri, ma ugboro abụọ a sughariri ya dika “ọhụ,” ugboro abụkwá dika “ọdịdị.” E ji ya mee ihe ugboro atọ ozo n'udi ya nke nwanyị. Okwu ahụ bụ “marah” bụ nkowa nke nwanyị nke ọhụ “ọdịdị” ahụ. A kowara ya dika “enyo,” ọ bụkwa adverb “na-ebute ihe” nke na-eme ka ihe mee mgbe a huru ya.

Nkowa nkenke na-egosi ihe kpatara ihe ji eme bụ nke e si n'aha njirimara nweta, nke na-eme ka ihe ọ bula mee ma ọ bụ na-aruputa mmetuta. N'asusu na nahazi asusu, ọ na-ezo aka otutu mgbe na ngwaa ma ọ bụ nhaziokwu ndi na-egosiputa echiche nke ime ka mmadu ma ọ bụ ihe ọ bula ruo oru ma ọ bụ noro n'onodu ufodu.

Dika omumaatu, n'ahiriokwu a, “She made him laugh,” ngwaa “made” bụ nke na-egosi ihe kpatara ihe ji mee, n'ihina na ọ na-egosi na isiokwu (she) mere ka ebunobi (him) ruo omume ahụ (ichi ọchi).

“E merezi m ka a ruzie ugboala m.” (N'ahiriokwu a, isiokwu bụ “m” mere ka onye ozo ruo oru nke iruzi ugboala ahụ.)

“O mere ka umu akwukwo ya muo maka ule ahụ.” (N'ebe a, isiokwu “O” mere ka umu akwukwo ya sonye n'omume nke imu maka ule ahụ.)

“A kpuchara ya isi.” (N'ihe a, isiokwu ahụ bụ “O” mere ka onye ozo mee omume nke ikpu isi ya.)

“Ulo oru ahụ mere ka e dozie ulo ahụ.” (N'ahiriokwu a, ulo oru ahụ kpatara ka onye ozo mee oru nke idozi ulo ahụ.)

“A ga-eme ka ụmụaka nyere aka n’ọrụ ụlọ.” (N’ebe a, isiokwu “A” na-eme atumatụ ime ka ụmụaka sonyere n’omume nke inyere aka n’ọrụ ụlọ.) N’ime nke ọ bụla n’ime ihe atụ ndị a, ngwaa ndị na-egosi ime ka ihe mee (had, made, got, get) na-egosi na isiokwu ahụ na-eme ka onye ọzọ rụọ omume nke ngwaa bụ isi kowaputara (repaired, study, cut, renovated, help).

Ọhụ “mareh” nke ọdịdị ahụ, mgbe e gosiputara ya n’usoro nwanị dị ka “marah”, ma kowaa ya dị ka “enyo”, na-egosi na a na-amụputa ọhụ nke Kraịst e nyere otuto n’ime ndị na-ele ọhụ ahụ anya. Mgbe Daniel huru “ọdịdị” nke Kraịst dika àmumà, otu òtù ndị mmadụ gbapuru n’ujọ, ma n’ebe Daniel nọ, ọ rụputara mgbanwe ọrụ-ebube n’ime ya.

Ma naanị m, Daniel, huru ọhụ ahụ: n’ihi na ndị ikom ahụ ndị nonyere m ahughị ọhụ ahụ; ma oke ịma jijiji dakwasiri ha, nke mere na ha gbapuru ọsọ gaa zoo onwe ha. Ya mere, a hapuru m naanị m, m wee hụ nnukwu ọhụ a, ike ọ bụla fọdurughikwa n’ime m: n’ihi na mma m ghorọ n’ime m ire ure, enweghikwa m ike ọbụla m jigidere. Daniel 10:7, 8.

A na-anọchi anya eziokwu site n’okwu Hibru bụ “eziokwu,” nke e ji mkpụrụedemede mbụ, nke iri na atọ, na nke ikpeazu nke mkpụrụedemede Hibru kee. Mkpụrụedemede mbụ na nke ikpeazu na-adị mgbe niile otu ihe ahụ n’ihe metutara Kraịst, dika Alfa na Omega, nke na-anọchi anya mgbe niile ọgwugwu ya na mmalite. Mkpụrụedemede etiti, ma ọ bụ nke iri na atọ, na-anọchi anya nnupuisi. Daniel kwuru si, “Mụ onwe m, Daniel, naanị m huru ọhụ ahụ,” ma ndị ikom ndị ha na Daniel nọ, ndị bi n’ime nnupuisi, “ahughị ọhụ ahụ.” Ya mere Daniel “naanị ya” “huru nnukwu ọhụ ahụ.” N’mmalite na n’ogwugwu Daniel naanị ya huru ọhụ ahụ, ma ntụaka nke abụọ mere ka ndị gbara ọsọ pụta ihè n’ime nnupuisi ha. Daniel na-anọchi anya ndị nke Chineke n’ubochi ikpeazu, ndị a na-agbanwe ka ha buru onyinyo Kraịst site n’usoro ile anya n’onyinyo Ya. Anyị ga-ele anya n’ọhụ “enyo na-ele anya.”

“A ga-enwe anyị ihe omuma banyere Chineke site n’ahumahu nke ndụ. O buru na anyị esoro n’ihu imata Onyenwe anyị, anyị ga-amata na ọpupu Ya ka a kwadebere dika ututu. Kraịst na-akpo anyị ka e juo anyị eju n’uju nile nke Chineke. Mgbe ahụ ka anyị puru n’ezie inochite izu-okè nke okpukpe Onye Kraịst. ‘Onye ọ bụla nke na-anụ mmiri ahụ nke M ga-enye ya,’ ka Onye Nzoputa na-ekwuputa, ‘agaghị akpo ya nkụ ma ọlị; kama mmiri ahụ nke M ga-enye ya ga-adị n’ime ya dị ka isi iyi mmiri na-asoputa ruo na ndụ ebighi ebi.’ Kraịst chorọ ka anyị buru ndị Ya na ha na-arukọ ọrụ. Mgbe a togboro anyị n’efu onwe, O ga-enye anyị amara Ya ka anyị kesaa ya nye ndị ọzọ. Alaka oliv abuo ahụ, ndị site n’okpokọ ọlaedo abuo ahụ na-awuputa mmanu ọlaedo ahụ n’ime onwe ha, ga-enye n’ezie arịa ndị a sachara ihè na nkasi obi na olileanya na ihunanya nye ndị nọ na mkpa. Anyị aghaghị inye Chineke ofufe kari nke na-adị nanị mgbe ufodu. Ma anyị puru ime nke a naanị site n’imụ ihe n’aka Jisọs, na-edebe idị nwayo na idị umeala n’obi nke obi Ya. Ka anyị zoro onwe anyị n’ime Chineke. Ka anyị nwee ntukwasị obi n’ebe O nọ. Ka anyị nogide n’ime Kraịst. Mgbe ahụ anyị niile, ‘site n’ihu e meghere emeghe na-ele anya dika n’enyọ ebube nke Onyenwe anyị, a na-agbanwe anyị ka anyị buru otu onyinyo ahụ site n’ebube ruo n’ebube,’—site n’agwa ruo n’agwa. Chineke anaghị atụ anya ihe na-agaghị ekwe omume n’aka gi ma ọ bụ n’aka m. Site n’ile Ya anya, a puru igbanwe anyị ka anyị buru n’onyinyo Ya.” Signs of the Times, April 25, 1900.

N'isi nke iri nke Daniel na n'isi nke itoolu, Gebriel na-enye Daniel nkowa nke ohuu amuma nke di n'ezí na nke di n'ime; nkwuputa mbu Daniel kwuru n'amaokwu nke mbu nke isi nke iri bu na o nwere nghota banyere ohuu abuo ahụ, nke e gosiputara dika "ihe ahụ" na "ohuu ahụ." O natara nghota ahụ n'ogwugwu ubochi iri abuo na otu nke o noworo na-eru uju. Ubochi iri abuo na otu ahụ mechiri na mbata nke Maikel, nnukwu mmuo-ozí ahụ. Nomba nari abuo na iri abuo, na nomba iri abuo na abuo, nke bu otu uzọ n'uzọ iri ma o bu otu uzọ n'uzọ iri nke nari abuo na iri abuo, bu ihe nnochianya nke njikota nke Chi na mmadu, o bukwa n'ubochi nke iri abuo na abuo ka e gbanwere Daniel ka o buru n'onyinyo nke Kraist.

Eri m achicha utọ, anu ahụ ma o bu mmanya abanyeghikwa n'onu m, enyeghikwa m onwe m mmanu ma oli, ruo mgbe izu ato zuru ezu mezuru. N'ubochi nke iri abuo na ano nke onwa mbu, mgbe m no n'akuku nnukwu osimiri ahụ, nke bu Hidaikel; m weliri anya m elu, lezie anya, ma lee, otu nwoke yi uwe linin, onye e ji olaedo oma nke Ufaz kee ukwu ya. Daniel 10:3-5.

Daniel nochiri anya ndi nke Chineke nke ubochi ikpeazu bu ndi matara, site n'Okwu amuma Chineke, na achusasiiwo ha, ndi na-erukwa uju n'ihí onodu ha a chusasiri achusasi ma na-achó ihè. A kowara onodu ha a chusasiri achusasi dika ndagwurugwu nke okpukpu akoro nwuru anwu n'Ezikiel isi nke iri ato na asaa. Okpukpu ndi ahụ nwuru anwu, ewezuga nke ahụ, achusasikwara ha, ma a kowara ha dika ulo Izrel. Ulo Izrel nke ubochi ikpeazu bu puku mmadu otu nari na iri ano na ano ahụ. Achusasiiwo ha, di nnoo ka Daniel siri site n'akwukwo Jeremaya na Mozis mata. N'Ezikiel, ndi nwuru anwu ahụ na-egosi na ha matara onodu ha.

Mgbe ahụ o siri m, Nwa nke mmadu, okpukpu ndi a bu ulo Israel nile: lee, ha na-asi, Okpukpu anyi akponwuwu, olileanya anyi alaala n'iyi: e bepuru anyi iche n'akuku anyi. Ezikiel 37:11.

Ulo Izrel, nke bu okpukpu ndi ahụ, na-ekwuputa na "a kpupuwo anyi n'akuku anyi." Ha amatala onodu ha nke ibu ndi a chusasiri. Ulo Izrel nke ubochi ikpeazu na-emezu ilu ahụ banyere umu agboghó iri ahụ ruo n'akwukwo ozi o bua; ma n'akuko ihe mere eme nke ndi Millerite, mmezu nke imata na a kpupuwo ha n'akuku ha ka a huru mgbe umu agboghó amamihe ahụ biara ighota na ha no n'oge ichere ahụ, nakwa na oge ichere ahụ bukwa oge puru iche nke ilu ahụ. Ndi ahụ no n'Ezikiel ndi na-amata onodu ha nke ibu ndi a chusasiri bu ndi ahụ bu ndi, mgbe mmechuihu mbu gasiri, ghotara na ha no n'oge ichere ahụ.

Okpukpu Ezikiel na ndi amamihe nke ilu ahụ banyere umu agboghó iri, a na-anochi anya ha site n'iru ujú Daniel n'ime ubochi iri abuo na otu ahụ. Mgbe ubochi iri abuo na otu ahụ gafesiri, n'ubochi nke iri abuo na abuo, Maikel siri n'elugwe ridata, e wee nye Daniel ohuu nke Kraist e mere ka o too n'ebube, nke gbanwere Daniel ka o buru n'onyinyo Kraist. Ndi amamihe ahụ na okpukpu ndi ahụ nwuru anwu kwesikwara igafe mgbanwe ahụ nke ohuu enyo ahụ mezuru.

Daniel, okpukpu akoro nke Ezikiel, na umu agboghó amamihe nke akuko ihe mere eme Millerite, ha niile kwekoro na ndi ama abuo ahụ e gburu n'Isi nke iri na otu nke Mkpughe. E gburu Mozis na Elaija, ma a ga-eme ka ha bilie n'onwu na ngwucha ubochi ihe nnochianya ato na okara. E mere ka Mozis si n'onwu bilie site n'aka Maikel, dika e si kowaa ya n'akwukwo Jud.

Ma Maikel, onyeisi ndi mmuo ozi, mgbe ya na ekwensu na-ese okwu, na-aruritakwa uka banyere ahụ Mozis, agaghị anwa iweta ebubo nkwalu megide ya, kama o kwuru, Ka Onyenwe anyi baara gi mba. Jud 1:9.

N'isi nke iri nke Daniel, Daniel natara ohuu nke enyo anya mgbe Michael rutere ala mgbe ubochi iri abuo na otu nke iru uju gasiri. O bu olu Michael na-eme ka ndi nwuru anwu bilie.

N'ihu na Onyenwe anyi n'onwe ya ga-esi n'eluigwe ridata site n'oke iti mkpu, na olu nke onyeisi ndi mmuo ozi, na opi Chineke: ndi nwuru n'ime Kraist ga-ebili mbu. 1 Ndi Tesalonika 4:16.

Isi nke iri nke Daniel na-egosi mgbanwe nke ngaghari Laodisia nke mmuo-ozisi nke ato gaa n'ngaghari Filadelfia nke mmuo-ozisi nke ato. O na-adako na ndi ama abuo nke Mkpughe isi nke iri na otu, okpukpu nwuru anwu nke Ezikiel isi nke iri ato na asaa, umu agboghọ amamihe di na ilu umu agboghọ iri ahụ, na ndi Millerite ndi mezuru ilu ahụ. Gebriel nyere nkowa nke ohuu nnukwu enyo ahụ, ma ka o na-emecha oru nkowa o malitere n'isi nke itoolu. E mezuru nkowa ahụ site n'aka Gebriel site n'ikowaputa akuko amuma di n'isi nke iri na otu, nke n'ezie na-aga n'ihu ruo n'amaokwu ato mbu nke isi nke iri na abuo. Mgbe ahụ n'amaokwu nke ano nke isi nke iri na abuo, a gwara Daniel ka o mechie akwukwo ya akara.

N'isi nke iri nke Daniel, "ahiri n'elu ahiri", Daniel na-anochi anya ndi Chineke nke ubochi ikpeazu, ndi a na-anochikwakwa anya n'isi nke abuo nke Daniel dika ndi ji ezi obi na-achosi ike ighota—n'okpuru iyi egwu onwu—ozisi amuma nke mpuga, nke ihe oyiyi zoro ezo Nebukadneza nke anu ohia na-anochi anya ya. O na-achokwa ighota ohuu nke ozi amuma di n'ime, nke ubochi puku abuo na nari ato na-anochi anya ya. Mgbe ubochi iri abuo na otu ahụ nke iru uju ihe atu gasiri n'isi nke iri, e mechara na-anochi anya ya dika onye ghotara mkpughe abuo ahụ. A na-eme ka nghota ya zuo oke mgbe onyeisi ndi mmuo ozi ahụ si n'eluigwe ridata, ma metu ya aka ugboro ato.

Ahumahu ya na Maikel, ohuu nke Maikel nke naani ya na-ahụ, na-akwadebe ya inata nkowa zuru ezu nke ma ohuu ime ma ohuu mputa nke amuma. A na-egosiputa ahumahu ahụ, ahiri n'elu ahiri, n'uzo zuru oke nke ukwu mgbe ejikotara ya na Isi nke iri ato na asaa nke Ezikiel, Isi nke iri na otu nke Mkpughe na Isi nke isii nke Aizaya. Amaokwu di n'isi nke iri na otu ebe Gebriel na-ejikota ohuu abuo ahụ onu bu amaokwu nke iri, n'ihu na n'ebe ahụ ka eze ugwu na-arigoro ruo n'ebe e wusiri ike, ma o dighi aga n'ihu kari. Ebe e wusiri ike ahụ bu mba ahụ, ma o bu isi obodo ahụ, ma o bu eze Ijpt di n'amaokwu ahụ, dika Aizaya siri kowaa ya n'Isi nke asaa.

N'ihu na isi Siria bu Damaskos, isi Damaskos bukwa Rezin; ma n'ime afo iri isii na ise, a ga-agbajikwa Ifrem, ka o ghara ibukwa ndi mmadu. Isi Ifrem bukwa Sameria, isi Sameria bukwa nwa Remalaja. O buru na unu ekweghi, n'ezie, a gaghị eme ka unu guzosie ike. Aisaja 7:8, 9.

N'amaokwu nke iri, nke isi nke iri na otu nke Daniel, eze nke ugwu na-abia ruo n'oke-ala Ijpt, ma amaokwu ahụ kowara nke ahụ dika "ebe ewusiri ike" nke Ijpt (eze nke ndida). A puru igosi na amaokwu nke iri na-anochi anya afo 1989, mgbe e napuru Soviet Union n'ike site n'aka okwa papa na ndi agha nnochi-anya ya, United States. O bu nke mbu n'agha nnochi-anya ato, nke n'ikpeazu na-aghọ Agha Uwa nke Ato n'agha nnochi-anya nke ato (Paniam). Agha nnochi-anya nke abuo ka

amaokwu nke iri na otu na nke iri na abụọ na-anọchi anya ya, ma ọ na-eme ugbu a na Ukraine, ebe Russia na-anọchi anya eze nke ndịda, dika Soviet Union nọchiri anya eze nke ndịda n'ime mmeri e meriri ya na 1989.

Ejiri m okwu a bụ “agha oyi” n’oge gara aga mee ka ọdịiche dị n’etiti agha nnochị anya atọ ndị a na agha ụwa pụta ihè. N’eziokwu, e nwere agha n’ezie na-aga n’ihu na Ukraine, ya mere ọ bughị n’ezie agha oyi, kama ọ bụ agha nnochị anya n’etiti ndịisi uka papacy na ndị ha na ha jikoro aka, na Russia. Ma a ka ga-enwe agha ụwa nke atọ, ebe a ga-ewere ihe foro nke nta ka ọ buru mba niile di ka ndi a kporo ihe mgbaru oso.

“O di m ka ya buru na ndi nke Chineke nwere nghota banyere mbibi na-abia n’ihu nke puku-puku obodo, ndi a ugbu a foro nke nta ka e nyefee ha nye ikpere arusi!...”

“Mmehie agafewo iru okè ya. Ogbaghara ejuputawo n’ụwa, oke ụjọ di ukwu dikwa njikere ibiakwasị umu mmadu n’oge na-adighi anya. Ogwugwu di nnoo nso. Anyi ndi maara eziokwu ahụ kwesiri idi na-akwadebe onwe anyi maka ihe ahụ nke na-adighi anya o ga-ada n’elu ụwa dika ihe ijuanya na-emeri emeri.” Review and Herald, September 10, 1903.

N’amaokwu nke iri na otu na nke iri na abụọ, Russia, eze nke ndịda, ga-emeri agha nnochị anya nke papacy, nke ochichi Nazi nọchiri anya ya nke na-edu mgbalị agha Ukraine, ma nke agha nnochị anya mbu nke papacy, ya bu, United States, na-akwado. N’Agha Ụwa nke Abụọ, agha nnochị anya nke papacy, eze nke ugwu, megide Russia Komunist bu ochichi Nazi nke Germany, ma agha nnochị anya ahụ meruru emeri, dika o ga-emekwa ozo na Ukraine n’oge na-adighi anya.

A na-anochi anya agha nnochị anya nke atọ n’amaokwu nke iri na atọ ruo nke iri na ise, ma e mezuru ya n’akuko ihe mere eme oge ochie site n’agha Panium. A ga-eme agha nnochị anya nke atọ site na United States, bu ndi agha nnochị anya nke ochichi ndi pope, ma eze nke ugwu ga-emeri n’agha ahụ megide ekweghi na Chineke, dika o mere n’agha nnochị anya mbu (agha oyi). N’agha nnochị anya mbu na nke atọ, eze nke ugwu—ochichi ndi pope—na-emeri eze nke ndida (Soviet Union), ma mesia emeri United Nations. Ndi agha nnochị anya ya n’agha abuo ahụ bu, ma ga-abukwa ozo, United States.

Mgbe Putin merisiri n’Ukraine, a ga-ahoputa Trump ozo dika onye isi ala nke asato, ya bu, n’ime ndi isi ala asaa ahụ chirị na United States kemgbe agha nnochị anya mbu ahụ (agha oyi) mezuru n’afọ 1989, nke bu oge ogwugwu maka mmeghari mgbanwe nke mmuo ozi nke atọ. Trump na-anochi anya mpi Republican ahụ n’elu anu ohia nke ụwa, o natara kwa onya na-egbu egbu n’aka anu ohia nke ekweghi na Chineke nke “woke” n’afọ 2020, n’imezu ihe di n’Isi nke iri na otu nke Mkpughe banyere ndi akaebe abuo ahụ ka e gburu n’okporo ama.

Future for America nochiri anya mpi Protestant n’eziokwu n’ime otu akuko ihe mere eme ahụ kpomkwem, ma n’afọ 2020, Future for America natara onya na-egbu egbu n’aka anu ohia nke “woke” ekweghi na Chineke. N’afọ 2023, afọ iri abuo na abuo ka afọ 2001 gasiri, Maikelele siri n’elugwe ridata ibido usoro nke Izikiel, Jon, Daniel na Aizaya nochiri anya ya, nke ikpoliteghachi agha di ike nke a ga-ebuli elu dika okoloto n’oge iwu Sonde nke na-abia n’oge na-adighi anya.

N’afọ 1856, ngaghari Millerite nke Filadelfia gbanwere buru ngaghari Millerite nke Laodisia, ma n’ebe ahụ na n’oge ahụ ka ha juru ihe omuma mbara banyere oge asaa ahụ, wee mezue nnupuisi ha kpankpan n’afọ 1863. Ndi Millerite si n’onodu nke e ji uka nke isii, ya bu Filadelfia, nochite anya ya, banye n’ahumahu nke uka nke asaa, ntughari ahụ kwa kwekoro na akuko ihe mere eme nke 2023, mgbe ngaghari Laodisia nke Future for America si n’ahumahu nke uka nke asaa laghachi n’ahumahu nke uka nke isii nke Filadelfia. N’oru amuma a, mpi Protestant eziokwu ahụ, dika o si dikwa na mpi Republican, ghozo nke asato, nke sitere na asaa ahụ.

Igodo imata na agha Ukraine bu agha nochichi anya nke abuo, bu “ebe e wusiri ike” nke amaokwu nke iri, na amaokwu nke asaa. N’amaokwu nke asaa, nke nochichi anya papasi na-anata onya ya na-egbu egbu n’afọ 1798, eze nke ndida banyere n’ime “ebe e wusiri ike” nke eze nke ugwu, ma nke a mezuru site n’aka jeneraal Napoleon nke gara n’ime Vatican ma kororo pope n’agha. Eze nke ndida abatala n’ime ebe e wusiri ike ahụ. N’amaokwu nke iri, eze nke ugwu, nke na-anochi anya papasi na ndi agha nochichi anya ya bu United States, kpochapuru usoro Soviet Union, ma o hapuru “ebe e wusiri ike” ahụ ka o guzo. “Ebe e wusiri ike” ahụ bu isi ya, bu isi obodo ya—o bu Russia.

Ma “isi,” ma o bu ebe e wusiri ike, apughi iguzobe ya ma e wezuga n’onu ndi ama abuo ma o bu ato site n’iji Aisaja isi nke asaa, amaokwu nke asaa na nke asato. Aisaja asaa, amaokwu nke asato na nke itoolu, bu isi ebe ntuka Hiram Edson jiri n’usoro isiokwu ya banyere “oge asaa” e biputara n’afọ 1856. Amaokwu abuo ndi na-eguzobe na Russia bu ebe e wusiri ike nke na-emeru n’agha Ukraine nke ugbo a, bukwama amaokwu abuo ahụ na-eguzobe ebe mmalite nke “oge asaa” abuo ahụ, megide alaeze ugwu na alaeze ndida nke Izrel. Amaokwu nke iri nke isi nke iri na otu na-akowa ohuu nke mpuga, nke Nwannaanyi White na-akuzi na o dabere n’iri elu na ida nke alaeze di iche iche.

“Site n’iri elu na ida nke mba di iche iche dika e mere ka o doo anya n’akwukwo Daniel na Mkpughe, anyi kwesiri imuta etu ebube nkiti nke mputa na nke uwa a si buru ihe na-enweghi uru. Babilon, ya na ike ya niile na idi ebube ya, nke uwa anyi ahubeghizi ihe yiri ya kemgbe ahụ,—ike na idi ebube nke n’anya ndi mmadu nke oge ahụ yiri ihe siri ike ma na-adigide adigide,—lee ka o si kpankpan gafee! Di ka ‘ifuru nke ahija,’ o laala n’iyi. James 1:10. Otu a ka alaeze Midia na Peasia lara n’iyi, na alaeze Gris na Rom. Otu a ka ihe niile na-enweghi Chineke dika ntala ha si ala n’iyi. Naani ihe ahụ nke ejikotara na nzube Ya, ma na-egosiputa agwa Ya, puru idigide. Ukpuru Ya bu naani ihe ndi kwu chim nke uwa anyi maara.” Prophets and Kings, 548.

Agha nochichi anya ato ahụ ka “e mere ka ha doo anya n’akwukwo Daniel na Mkpughe,” ma mkpisi ugodi nke eziokwu a bu “ebe e wusiri ike” nke amaokwu nke iri, nke Daniel iri na otu. Ma amaokwu nke iri na-ekwukwa banyere ohuu di n’ime, n’ihi na a na-akowakwa ebe mmalite nke “oge asaa” abuo ahụ n’Aisaja isi nke asaa amaokwu nke asato na nke itoolu. A pughi ikewapu nke di n’ezi na nke di n’ime, ma oge abuo ahụ nke puku afọ abuo nari ise na iri abuo bukwama osisi abuo Ezikiel, ndi, mgbe e jikotara ha onu, na-anochi anya ika akara nke puku mmadu nari otu na iri ano na ano, nke bu njikota nke Chi na mmadu.

Ahumahu Daniel nwetara banyere ohuu “marah” nke na-akpata ihe nochichi anya ahiri amuma ahụ ebe Maikel na-aridata ma kpolite ndi Ya nke ubochi ikpeazu n’onwu. Mbilite n’onwu ahụ nochichi

anya nzoṅkwu ndi Kraist na-aruzu iji jikota idi-Nso Ya na mmadu nke ndi Ya nke ubochi ikpeazu. A na-emezu ya site n'jikota uche nke Chi na uche nke mmadu ka ha nwee otu uche, a na-emekwa ya n'ulo eze, n'Ebe Kachasi Nso, nke bu "ebe ewusiri ike" ahụ Sister White na-akowa dika "ulo nche" (ebe ewusiri ike) nke mkpuru obi.

N'ime ulo eze, ndi nke Chineke nke ubochi ikpeazu na-anata uche Kraist, ma e mesia, a na-eme ka ha nodunyere Kraist n'ebe ndi di n'eluigwe. Ebe ahụ nke di n'eluigwe ebe Kraist no odu bu ebe e wusiri ike, ma o bu isi ulo nso ahụ. Ulo nso nke ahụ nwere odidi di ala, nke bu anu ahụ, ma o bu ahụ n'onwe ya. O nwekwara odidi di elu, nke bu uche. N'amaokwu nke iri nke Daniel isi nke iri na otu, igodo nke na-akara ebe e wusiri ike nke ohu mputa, na-akara kwa ebe e wusiri ike nke ohu ime; ma n'ime ime otu a, o na-akowaputa akuko ihe mere eme ebe mpi abuo nke Republicanism na nke Protestantism si agbanwe banye n'onnyinyo nke anu ohia ahụ (Republicanism), ma o bu onnyinyo nke Chineke (ezigbo Protestantism). Mpi abuo ahụ abuo na-aghokwa nke asato nke si n'ime asaa ahụ puta.

Ya mere, mpi eziokwu nke Protestantism bu mpi Filadelfia ahụ nke bu agha ukwu Ezikiel, na okoloto Aizaya nke e weliri elu n'agha a na-alu megide onnyinyo nke anu ohia ahụ, mbu na United States, emesia n'owa. Daniel isi nke iri na otu, amaokwu nke iri, na-akowa ebe n'akuko ihe mere eme nso ebe ijikota osisi abuo ahụ malitere. Agha Ukraine malitere n'afọ 2014, ma o bughu ruo n'afọ 2022 ka Russia malitere ibuso Ukraine agha. N'afọ 2023, afọ iri abuo na abuo mgbe 2001 gasiri, Michael malitere oru Ya nke ikpolite ndi tara ahuhu n'ime ndakpo olileanya mbu ha, n'ime mmezu ilu banyere umu agboghohu iri ahụ n'afọ 2020. O kpolitere mbu "olu" nke na-eti mkpu ugbu a n'ozara. N'onwa Julai 2023, olu ahụ malitere iti mkpu, o bukwa otu olu ahụ ka e kpolitere na mmalite nke mmeghari ndozighari nke mmuo ozi nke ato n'afọ 1989, n'ihu na Jizos na-egosiputa mgbe niile njedebe site na mmalite.

"Olu" nke na-eti mkpu n'ozara malitere ida uda site n'iweta Mkpughe isi nke mbu, ebe e ji njikota nke Chi na mmadu nochite anya ya dika Mkpughe nke Jizos Kraist, mkpughe nke a na-emegehe tupu oge nnwale emechie. Daniel huru mkpughe ahụ n'isi nke iri, site n'ohu "na-akpata ihe." Njikota nke Chi na mmadu n'amaokwu mbu nke Mkpughe na-anochite anya eziokwu kachasi mkpa, dabere n'iwu nke mkpotu mbu. Njikota nke Chi na mmadu, nke bu akara nke puku nari otu na iri ano na ano, na-aruzu site n'Okwu Chineke. A na-enye Okwu ahụ site n'aka Nna nye Okpara, onye na-enye ya mmuo ozi Ya, onye na-enyezi ozi ahụ onye nochi anya mmadu. A na-anochite anya nzoṅkwu abuo mbu ahụ site n'aka Chi. Nzoṅkwu abuo ahụ nwere odiche puru iche nke na nzoṅkwu nke abuo nke Chi na-anochite anya Chi ahụ nke kere ihe niile. A na-anochite anya nzoṅkwu abuo sochirinụ site n'aka ihe e kere eke nke Chineke. Nzoṅkwu mbu bu mmuo ozi na-adaghi adahu, ma ngosiputa nke abuo nke okike Chineke bu nke e nyere ike imughari dika udi nke ya si di. Nzoṅkwu nke ano ahụ, nke na-anochite anya mmadu, ga-eburu ozi ahụ zigara ya uka nile, ka uka nile wee "gu ma nu" ihe ndi ahụ e dere n'ime ya.

Anyi ga-aga n'ihu n'omumu a n'isiokwu sochirinụ.

Mkpughe nke Jizos Kraist, nke Chineke nyere ya, igosi ndi ohu ya ihe ndi aghaghi ime n'oge na-adighi anya; o wee zite ya, ma mee ka a mara ya site n'aka mmuo-ozi ya nye ohu ya Jon:

onye gbara akaebe banyere okwu Chineke, na banyere àmà Jisọs Kraịst, na banyere ihe niile o hụrụ. Ngozi nādiri onye na-agụ ya, na ndị na-anụ okwu amụma a, na ndị na-edebe ihe ndị e dere n'ime ya: n'ihì na oge dī nso. Jọn degara ụka asaa ndị dī n'Eshia: Ka amara dīrī unu na udo, site n'aka onye ahụ nke dī adi, na nke dību adi, na nke na-abia; nakwa site n'aka Mmụọ asaa ndị nọ n'ihu ocheeze ya; nakwa site n'aka Jisọs Kraịst, onye bụ Onyeàmà kwesiri ntụkwasị obi, na Okpara mbụ amurū site n'ọnwụ, na Onyeisi ndị eze nke ụwa. Nye Ya onye hụrụ anyị n'anya, ma jiri ọbara nke aka ya sachapụ anyị n'ime mmehie anyị, O mewokwa ka anyị burū ndị eze na ndị nchụàjà nye Chineke na Nna ya; Ya ka otuto na ọchichị dīrī ruo mgbe ebighị ebi. Amen. Lee, O na-abia n'igwe ojii; anya niile ga-ahụkwa Ya, ndị ahụ kwa doro Ya mma: agburū niile nke ụwa ga-erukwa uju n'ihì Ya. N'ezie, Amen. Abụ m Alfa na Omega, mmalite na ọgwụgwụ, ka Onye-nwe-anyị kwuru, onye ahụ nke dī adi, na nke dību adi, na nke na-abia, Onye Pụrū Ime Ihe Niile. Mụ onwe m Jọn, onye bụkwa nwanne unu, na onye so unu n'ahụhụ, na n'alaeze, na ndidi nke Jisọs Kraịst, nọ n'agwaetiti a na-akpọ Patmos n'ihì okwu Chineke na n'ihì àmà Jisọs Kraịst. Anọ m na Mmụọ n'ubochi Onyenwe anyị, m wee nụ n'azụ m nnukwu olu, dī ka nke opi, Na-asị, Abụ m Alfa na Omega, mbụ na ikpezū: ihe i na-ahụ, dee ya n'akwukwọ, zigakwara ya ụka asaa ndị dī n'Eshia; na Efesos, na Smina, na Pegamos, na Tayaitaira, na Sadis, na Filadelfia, na Laodisia. Mkpughe 1:1-11.